

ЗОРНИЦА.

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 6.

ЦАРИГРАДЪ, ЮЛІЙ 1870.

БРОЙ 7.

ЖЕТВА-ТА.

Въ тази картинка виждамы най радостный-тъ периодъ въ животъ-тъ на земледѣлецъ-тъ, сирѣчь, врѣме-то когато ся наслаждава той отъ плодъ-тъ на трудове-тъ си. Тежкий-тъ му трудъ въ ораніе и посѣваніе сега ся вѣнчава съ златожълто-то жито, благовонно-то сѣно, и сладки-тъ овощія. Споредъ законъ-тъ който Създателъ-тъ е написалъ върху всичкъ-тъ природѣ, че каквото посѣва чловѣкъ това ще и да пожъне, жетва-та на земледѣлецъ-тъ въобще става съ-размѣрна съ трудъ-тъ и искусство-то които е той полагалъ въ прѣдуготовленіе-

то на земѣ-тъ и въ избира-ніе-то и посѣваніе-то на най добро-то сѣме. Дѣто не е о-ралъ нито сѣялъ той ще бѣде съвсѣмъ глупавъ ако търси отъ тамъ нѣкаквъ жетвъ. Отъ ни-въжъ тѣ дѣто е посѣялъ овесъ или просо, той не търси жито.

Смѣщо става и въ духовный-тъ и умственый-тъ свѣтъ; има сѣитба, има ли и жетва. Когато видите единъ баща да отхран-ва дѣца-та си въ невѣжество и мързеливость, да иматъ като срамотѣ да работятъ нѣщо съ рѣцѣ, и да прѣзиратъ онѣзи които честно ся трудятъ въ нѣкое художество за хлѣбъ-тъ си, познавате какво сѣме посѣва и каква ще бѣде жет-ва-та му. Сынове-тъ му вмѣ-сто да му бѣждатъ за хвалѣ и подпорѣжъ нему въ старини-тъ му, ще му докарватъ срамъ и укоръ; жетва-та му ще бѣ-де плѣвели а не жито.

Виждете оногось който сѣди въ кръчмѣ-тъ и тамъ прокар-ва врѣме-то си: надутото му лице, червени-тъ и гвоени-тъ му очи, зловонно-то му дыханіе, разслабено-то му тѣло, глупаво-то му смѣяніе, гнус-ны-тъ и срамотны-тъ му думы, всички показватъ какво сѣме е посѣялъ той та ся е произвела тази жетва отъ врѣди-телни трѣніе и срадни плѣвели. Съ каквъ съѣстъ може нѣкой да слѣдува единъ търговѣжъ която посѣва скърбъ, бѣдность,

смъртъ и всякаквъ грѣхъ въ общество-то? Пари-тъ му спечелени отъ продаж-бѣ-тъ на опивателни-тъ питія които на-носятъ толкозъ пагубѣ вещественнѣ, ум-ственнѣ и душевнѣ на всичкий-тъ на-родъ, могатъ ли да бѣдѣтъ благословени отъ Бога? Хлѣбъ-тъ му не е ли наква-сенъ и огорченъ отъ сълзы-тъ на вдо-вицы-тъ и сирачета-та? Колко страш-на ще бѣде негова-та жетва въ вѣч-ность-тъ!

Да помни всякой че споредъ както посѣвмы така ще пожнемъ. Ако иска-мы бѣдѣщій тъ родъ Българи да бѣдѣтъ мѣжѣ и жены учени, добродѣтели, бо-гобоязливи, трудолюбиви, справедливи и благополучни, сега е врѣме-то за оране и сѣяние. Да изпълнимъ добръ тѣзи длъ-жность и Богъ ще даде жетвъ, изобил-нѣ и благословенѣ.

Пазѣте ся, братія, каквѣ сѣме посѣва-те. Пазѣте ся, вы майки, бащи, учители, прѣдставители и духовны пастыри, какъ орете и какъ посѣвате, за да бѣде жет-ва-та ви жетва отъ вѣчнѣ радости, а не отъ вѣчнѣ скърбъ и жалостъ!

РАСПРОСТРАНЯВАНІЕ-ТО

на
ЕВАНГЕЛИЕ-ТО.

Когато Господь нашъ Исусъ Христосъ съвърши *велико-то си дѣло на свѣтъ-тъ*, и възнесе ся на небе-то, Той остави *друго едно велико дѣло* на ученицѣтъ си, като имъ каза: “Идѣте та поучавайте всички народы.” Ако бы ся видѣло добръ нему, възможно было Той самъ да извърши това велико дѣло на възвѣста-ваніе-то на блажено-то Евангеліе на вси-чкы-тъ чловѣцы. Какъ възможно было да го повѣри на нѣкои могущи Ангелы, които несумнѣнно бы ся раждали много да ся занимаватъ въ таквѣзи едни службѣ. Но той е благоизволилъ да повѣри тѣзи работѣ на слабы чловѣцы, и ако и да не е открилъ намъ всичкы-тъ си причины за това, нѣколко отъ тѣхъ сѣ доста явны. Безъ сумненіе това е едно благословеніе за църквѣ-тъ да иматъ тѣзи работѣ да вършатъ. Това е *испытъ* на *ученичеството* имъ, едно многоцѣнно обучавање, и възвраща ся съ духовны благословенія върхъ онѣзи които така ся трудятъ за добро-то на чловѣцы-тъ. Въ моралныйтъ свѣтъ особенно и очевидно

истинно е че “Който напоява самъ ще ся напои.”

Естественный-тъ *израслъ* е на призна-телнѣ-тъ “първѣ любовь” на одного Хри-стіанина да желае да съобщава на дру-гы-тъ това благословено Евангеліе кое-то той усѣща да е толкозъ многоцѣнно на неговѣ-тъ си душѣ. Любовь-та Хри-стова *принуждава* го. Апостоли-тъ и мнозина отъ първы-тъ Христіани дѣй-ствуваѣхъ съгласно съ това подбужданіе, и чрѣзъ тѣхны-тъ вѣрны трудове, съ всичко-то гоненіе даже до смъртъ което всякъдѣ прѣтърпяваѣхъ отъ Евреи-тъ и отъ Язычници-тъ, въ теченіе-то на пър-вы-тъ три вѣкове, Евангеліе-то обширно ся е распространило въ всичкы-тъ страны край Срѣдоземно-то море.

Рано въ четвъртый-тъ вѣкъ христіан-ска-та религія станѣ узаконена-та религія на римското царство, но много врѣ-ме не ся е мишло додѣ жалостный о-пытъ показа опасно-то вліяніе на вън-шно-то спокойствіе.

Ревностны-тъ протестиранія, увѣщанія и оплакванія на таквѣзи вѣрны проповѣ-дницы като Ивана Златоуста явно пока-зватъ че живо-то духовно богочестіе плачевно ся е отпадижло твърдѣ скорѣ слѣдъ како прѣстанѣ външно-то гоненіе.

Доказателство бѣва за божественно-то происхождение на Христіанскѣ-тъ рели-гіѣ, че ако и да е ослабижло духовно-то богочестіе, пакъ Христіанство-то слѣ-ждало да ся распространява. Ако гледа-мы на исторіѣ-тъ на църквѣ-тъ по цѣлы вѣкове ще намѣримъ какъ всякъ единъ вѣкъ слѣдъ други показва едно разши-рочаваніе на Христіанскѣ-тъ земѣ. Така въ четвъртыйтъ вѣкъ христіанска-та ре-лигія ся е распространила между Готы-тъ; въ петый-тъ вѣкъ между Ерменцы-тъ и Персіѣ-тъ; въ шестый-тъ вѣкъ въ Въсточнѣ Азіѣ чрѣзъ ревностнытъ тру-дове на Несторіани-тъ Миссіонеры; така въ сѣщій-тъ вѣкъ и въ Великѣ-тъ Бри-таніѣ; въ седмый-тъ и осмый-тъ вѣкъ между разны Нѣмскы плѣмена; въ деве-тый-тъ вѣкъ между Българи-тъ, Чехи-тъ и Моравцы-тъ, чрѣзъ похвалны-тъ трудове на Миссіонеры-тъ Св. Кирилъ и Мето-дій и тѣхны-тъ дѣятелны ученицы; въ десетый-тъ вѣкъ въ Норвегіѣ, Полоніѣ, Унгариѣ и Русіѣ; въ единадесетый-тъ вѣкъ въ Сведіѣ, Даніѣ и Трансилваніѣ.

Въ най тъмны-тъ даже вѣкове на Европѣйскѣ-тъ исторіѣхъ ; сирѣчь отъ дванадесетый-тъ до петнадесетый-тъ вѣкъ, намѣрвати ся примѣри отъ усърдни трудове, и до нѣидѣ отъ успѣхъ въ распро-страняваніе-то на христіанскѣ-тъ вѣрѣхъ ; и слѣдъ голѣмо-то прѣобразованіе на Западнѣ Европѣ нова ревность и ново усърдіе ся сѣ стбудили въ това богоугодно дѣло, и сега слѣдуютъ таквызи прѣд-пріятія по всичкы-тъ страны на свѣтъ-тъ, които трудове пріяли сѣ и примать изобылны доказателства за благопріятіе и благословеніе отъ Бога.

ПѢТЕШЕСТВІЕ ВЪТРѢ ВЪ КѢЩИ.

Отдѣленіе Второ.

(Послѣдованіе отъ брой 6-ый)

Котка-та ся отличава между други-тъ месоядни животны съ остры-тъ си нектіе, които сѣ дългы и кривы, и могатъ да ся теглятъ вѣтрѣ въ ногѣ-тъ когато ся не искать за работѣхъ ; една покрывка де-бела гы покрыва и гы опазва да ся не исхабосвать чрѣзъ стѣпваніе-то върху земѣхъ-тъ. Краища-та на тѣзи нектіе ни-кога ся не отпыватъ, но сѣ вынѣгы о-стры.

Мекры-тъ позѣ на коткѣхъ-тъ позволя-вать ѣ да приближава при дупкы-тъ и скрывалища-та на мышкы-тъ безъ да ѣхъ чувать. Не е лесно нѣщо да улови една мышкѣ, и за този ловъ котка-та захва-ща едно упражненіе като е още малко ко-тенце ; гони опашкѣхъ-тъ си, топкы-тъ на дѣца-та, мухы-тъ, пеперуды-тъ и все-що намѣрва за да ся залѣгва съ него и да ся упражнява въ това занятіе чрѣзъ което трѣба послѣ да ся прѣпитава. Въ това тя дава единъ урокъ на дѣца-та да гледать да съединяватъ съ игры-тъ си таквызъ забавкы които ще имъ бѣдѣтъ послѣ за ползѣхъ, или тѣлеснѣхъ или ум-ственнѣхъ.

Нокты-тъ сѣ най главно-то орѣжіе на коткѣхъ-тъ или забранително, или напада-телно, но при това още гы употрѣбыва въ вѣскачуваніе-то на дръвѣя-та и стѣ-ны-тъ въ което тя е много искусна. Ни-кога ѣ ся не върти свѣтъ-тъ и нѣма страхъ отъ паданіе. Ако бы чрѣзъ нѣ-коѣхъ случкѣхъ да падне, тя всякога пада право на крака-та си.

Коткы-тъ обычатъ всякога да ся рас-хождатъ по покровы-тъ (керамиды-тъ)

ва кѣщя-та, а особенно въ мѣсеца Фе-вруарія когато даватъ по нѣкогажъ стра-шны *концерты*. Котаракъ-тъ захваща съ най долиный-тъ гласъ като *бассо* и по-слѣ всичко-то събраніе приглашава съ разногласны пищенія и мѣчанія. Обыкно-венно и ноктіе-тъ и жбы-тъ съучаству-вать въ тѣзи *концерты*, и нѣколко отъ музиканты-тъ ся вращать у тѣхъ си безъ едно-то ухо или край-тъ на опашкѣхъ-тъ имъ липсва или лѣскавый-тъ имъ мѣхъ е много смачканъ, но това не имъ за-бранява пакъ на другѣхъ-тъ вечеръ да ся събератъ за повтараніе.

Продѣтъ-та, (и по нѣкогажъ още е-динѣжъ есенъ-тъ) котка-та ражда отъ три до шесть малкы, които скрива прилѣжно въ нѣкой кѣтъ за да гы не намѣри жесто-кий-тъ котаракъ, който ще гы убіе или тежко гы рани ако гы намѣри. Ако ся обеспокоява тамъ въ мѣсто-то дѣто е най напрѣдъ избрала, тя търси друго прилѣжище и приноси тамъ домородіе-то си като хваща малкы-тъ си съсъ ж-бы-тъ си за вратъ-тъ имъ и гы носи.

Малкы-тъ като ся намиратъ, очи-тъ имъ сѣ склопени и почти нѣмать уши никакви, но слѣдъ деветъ дена, очи-тъ имъ ся отварять и уши-тъ захващать да ся явяватъ и растать.

Опытали ся нѣкои челоуѣцы да намѣ-стятъ малкы-тъ отъ други животны при тѣзи малкы котенца които майка имъ гле-да съ толкозъ грыжѣхъ, и съ удивленіе сѣ видѣли майкѣхъ-тъ да гы приима и да гы кѣрми като свои. Приима така като от-храничета, кученца, зайчета, даже и *плѣх-чета*, ѣ гы отхранва равно съ своѣхъ-тъ си рожбѣхъ, и много любопытно е като ся расхожда съ смѣсено-то си домочадіе и ся мѣчи да гы научи искусство-то на ми-шеловство-то.

Котка-та въ яденіе-то си не ся огра-ничава само съ месо ; много обыча млѣко и ся навикнува да яде каквото яде го-сподарь-тъ ѣ. Особнѣхъ единъ охотѣхъ има кѣмъ единъ видъ трѣвѣхъ, който Евро-пейцы-тъ выкатъ *валеріанѣхъ*, и като на-мира въ градинѣхъ-тъ или на друго мѣсто тѣзи трѣвѣхъ, похапва ѣхъ и ся търкала на неѣхъ и прави много чудны движенія, ко-ито не ся тѣлкуватъ лесно.

Коткы-тъ обычатъ да ся допиратъ и да ся тріятъ до опѣзи които имъ сѣхъ прі-ятны и въ сѣщо вѣрме свидѣтелствовать

благодарность-тъ си чрѣзъ единъ особенъ гласъ и тогазъ ся казва че котка-та *приде*. Друго срѣдство още иматъ съ което да показвагъ добро-то си расположение като ся простиратъ и дигатъ единъ слѣдъ другъ крака-та си, и дращатъ съ ноктіе-тъ си по чергѣ-тъ или друго върху което лежатъ.

(Слѣдва)

ВЪЗГЛАШЕНИЕ

Человѣче, ты си царь на земѣ-тъ, владѣй надъ неѣ, и не давай ни на едно отъ прѣимущества-та ѣ, да ти по-роби. Человѣче, безсмъртіе е блаженство-то на духъ тѣ ти, не търси го въ крагъ-тъ на тѣлнѣ-то. Гробъ-тъ е упокоеніе-то на тѣло-то ти, не мами ся та да оставишь трудны-тъ си длѣжности за да дадешъ упокоеніе на плѣтъ-тъ си. Работи додѣ е день, защото ето дѣлга нощъ настава когато не ще можешъ вече да работишь, тогазъ тѣло-то ти ще има доволно почивкѣ въ гробъ-тъ. Человѣче, даренъ ти е разумъ съ който прѣвѣсхождашь всички-тъ земны творенія, не губи това си прѣвѣсходство съ безумны дѣянія. Увы, защото дѣла-та ти нѣкога сѣ най неразумны подъ слѣнце-то! Человѣче, имашъ умъ, който бескрайно люби истинѣ-тъ, а мрази лѣжж-тъ; погрузи ся да го удовлетворишь, като всегда говоришь истинѣ-тъ, и вършишь дѣла-та на истинѣ-тъ. Умъ-тъ ти желае познаніе, за туй хвърка по небесны-тъ свѣтове и слаза въ центръ-тъ на земѣ-тъ, но додѣ не познаешъ себе си както трѣбва, мыслишь ли че ще намѣришь доволство? Достигналъ си да знаешъ неизслѣдимы-тъ пѣтица на планеты-тъ и на опашаты-тъ звѣзды; а позналъ ли си пѣтъ-тъ на твой-тъ животъ? Прихождашь сушж-тъ и море-то, прѣглеждашь най малкы-тъ цвѣта и микроскопически-тъ насѣкомы, и търсишь цѣль-тъ на сѣществуваніе-то имъ. Добрѣ, но нещешъ ли да испитаешь цѣль-тъ и на твое-то сѣществуваніе? Защо си създаденъ; защо живѣеши; и защо чезнешъ отъ земѣ-тъ на живы-тъ? Смысли, коя е полза-та що очакува отъ тебе свѣтъ-тъ, и потруди ся да му ѣкъ принесешъ. Слазашъ въ най дълбокы-тъ долины, и ся въскачувашь по най высокы-тъ земны върхове, и издир-

вашъ сѣкровища-та на земѣ-тъ, за да видишь има ли нѣщо що можешъ да туришь въ паузѣ-тъ си. Человѣче, изящно твореніе! не щешъ ли да прѣгледашь сѣкровище-то и на твои-тъ дарбы, и дагы употребишь въ полж на нуждающи-тъ ся отъ тѣхъ? Увы, защото часто твои-тъ прѣвѣсходства ся употребяватъ за горкостъ на свѣтъ-тъ! Като обыкаляшь свѣтъ-тъ и вселеннѣ-тъ, дѣ си видѣлъ примѣръ на самолюбіе, та си толкозъ самолюбивъ? Творецъ-тъ ти не е самолюбивъ; ако бѣше тѣй, то какъ щѣше ты да ся наслаждавашъ съ толкозъ благословенія, за които му отвращашъ съ неблагодарство и грѣхъ! Человѣче, издигни очи-тъ си, та прѣгледай небо-то и пѣлность-тъ му; свали очи-тъ си та разгледай земѣ-тъ и произведенія-та ѣ; влѣзъ въ дѣно-то на океанъ-тъ, та прѣгледай безбройны тѣ му съдържанія и всѣкъдѣ ще чуешъ и ще видишь, проповѣдницы, които тя приканватъ на **БЛАГОДѢЯНИЕ**! Като прѣглеждашь съ толкозъ вниманіе вървежъ-тъ на небесны-тъ свѣтове, кажи моѣхъ ты ся, видѣлъ ли си да бѣгатъ тѣ отъ начертанный-тъ имъ отъ Бога пѣтъ? Прѣгледай пакъ съ подобно вниманіе свой-тъ си пѣтъ, и ще видишь че си ся повелъ зѣло невѣрно въ пѣтъ-тъ на длѣжности-тъ си. Като си най изрядно дѣло Божіе на земѣ-тъ трѣбаше да си ты най честить. Но има ли на земѣ-тъ по окайно сѣщество отъ тебе? Ты страдашь за отстѣпленіе-то си; измѣчвашъ ся за безуміе-то на умъ-тъ и на сѣрдце-то си! Дойди человѣче, дойди въ себе си! О, человѣче, ето помощъ-та ти е въ Творецъ-тъ ти! Върни ся, върни ся, защо да умрѣшь, О, душе безсмъртны! Смысли, защо си ся родилъ, дѣ е пѣтъ-тъ ти; и слѣдъ смъртъ-тъ дѣ ше е обиталище-то ти. Знай че **СМЪРТЬ** е надписъ-тъ на чело-то ти; сѣдъ ше тя посрѣщне задъ гробъ-тъ ти; и врата-та на вѣчность ше ся отворятъ прѣдъ лице-то ти. Ше влѣзешъ ли въ тѣхъ и да ся облѣчешъ съ вѣчното веселіе и задоволствіе, или да приемешъ горкѣ-тъ награда за безумный си животъ “вѣчно посрамѣніе отъ лице-то Господне.” Смысли, разсѣди и рѣши за вѣчнѣ-тъ си сѣдѣжъ. То е въ твоѣ-тъ власть.

Ив. А. Т.

БОА ИСПОЛИНЪ-ТЪ.

Въ Бразиліѣ ся намѣрва това страшно вѣкоходо ; ходи често въ голѣмы-тѣ езера на Матогроссо, на Гоіѣ и на бескрайны-тѣ блата които ся пълнятъ отъ водѣ-тѣ на рѣкѣ-тѣ Паранѣ. Туземци-тѣ выкатъ тѣзи змѣѣ *Сукуруіовѣ*, а Физиологія-та *Боа исполинѣ*, защото наистинѣ стига на еднѣ исполинскѣ величинѣ. Друго е да види нѣкой еднѣ таквѣ змѣѣ на онуй мѣсто дѣто ся ражда, въ честацы-тѣ дѣто живѣе свободна и друго въ звѣрохранилицы-тѣ Европейскы. Отъ тѣзи змѣѣ прѣносятъ прѣзъ океанѣ-тѣ обвиты съ вълнены платове, дѣто лѣжатъ гладны и май пол-мъртвы.

На тѣзѣ змѣѣ *Сукуруіовѣ* съканіе-то прилича на хвучаніе-то на еднѣ вапорнѣ машинѣ. Дължина-та на това вѣкоходно животно по нѣкога прѣминува петнадесетъ лакти, и ся намѣрва най много въ малочеловѣчны-тѣ мѣста на Бразиліѣ по на вѣтрѣ, и вдѣхнува страхъ и трепетъ на скотове и на человѣцы ; защото въ ненасыгство-то си напада смѣло и человѣцы и животны. Не може лесно да ся обвые около конѣ или говедо ; но напада

и върху тѣхъ, ако приближатъ при рѣкѣ-тѣ или езеро-то дѣто живѣе. Прѣди да ся устреми тѣрси нѣщо като купъ камъніе, или корень или нѣкой клонъ отъ дърво, дѣто обвива опашкѣ-тѣ си, за да крѣпи на него силѣ-тѣ си ; ако ли не намѣри таквъзъ укрѣпеніе, хвърля ся тогазъ внезапно върху животно-то, и прѣди да го земе въ кривулицы-тѣ си, грабнува го за вратѣ-тѣ и го стиска за да го удави. Ако ли успѣе четвероного-то да отчекне змѣѣ-тѣ отъ укрѣпеніе-то ѣ, тя го тутакси оставя и прибѣгнува въ водѣ-тѣ. Ако ли не може животно-то да ѣ отчекне отъ укрѣпеніе-то ѣ, тя го стиска лодѣ го удави, послѣ го заличи въ езеро-то или въ рѣкѣ-тѣ дѣто живѣе, и тамъ послѣ начнува дѣло-то на поглѣщаніе-то.

Пастири-тѣ отъ пустынѣ-тѣ убиватъ този змѣѣ съ пушкы ; но и съ другъ начинъ по любопытенъ и по прѣмеждливъ хвърлятъ го долу. Кога закарватъ стада-та си да ги напоятъ въ нѣкое езеро или рѣкѣ дѣто ся намѣрватъ Боа, орѣжватъ ся съ копѣ или най повече съ дългы ножове вързаны за дългы сулицы, и като ся готви змѣя-та да ся обвѣе около добыткѣ-тѣ удрятъ ѣ съ ножѣ-тѣ, и по нѣкогы ѣ прѣсичатъ на двѣ, и казватъ че и двѣ-тѣ части тутакси скокнуватъ вѣвъ водѣ-тѣ, и пастири-тѣ вѣрватъ на здраво че двѣ-тѣ части пакъ ся залѣпватъ едно за друго и живѣѣтъ както по напѣрдъ.

Казватъ че дѣца-та на дивы-тѣ въ онѣзѣ мѣста гонятъ боа сукуруіовѣ за кожѣ-тѣ ѣ и ѣ причакватъ на мѣста-та дѣто отива да смѣли яденіе-то си. Случава ся да завлѣкѣтъ воды-тѣ въ напрасны-тѣ си наводненія това чудовище оцѣпено, и тогазъ малкы-тѣ онѣзѣ отплувоватъ гри него, и като го вържатъ здраво съ якы вѣжя, водятъ го дѣто щѣтъ, и играятъ отгорѣ на него като на ураницѣ. Кожѣ-та на исполинѣ-тѣ Боа е въ употребленіе за много работы : люспы-си оставатъ на чинно-то си положеніе и вардятъ естественнѣ-тѣ си краскѣ : Черны-тѣ пѣсротѣ на кожѣ-тѣ никакъ не ся измѣняватъ, по стоятъ свѣтло на кестеновитѣ-тѣ си основѣ. А като ся уцави (аргаса) придобыва дебелинѣ и силѣ, и тѣѣ става потрѣбна въ художества-та.

(Боа исполнил-тъ като обвива и убива една срънѣ)

На 1567, излѣзълъ единъ изъ градъ-тъ Бахійъ въ околны-тъ нивы и сѣднѣлъ на врата-та на една заустѣлъ малкъ черквицѣ да си почини, и тамъ заспалъ. Като усѣтилъ единъ тежкъ болѣжъ тутакси ся събудилъ и видѣлъ съ ужасъ че го была прѣпасала прѣзъ срѣдъ тѣло-то една змѣя много голѣма. Безъ да загуби врѣме грабнува ножъ-тъ дѣто носилъ, и съ него отвара въ гърло-то на звѣръ-тъ една страшнѣ ранѣ, отъ коѣто тутакси змѣя-та ослабѣла и го оставила. Отъ тогазъ никой не ся бои вече отъ това исполинско влѣкоходо. Сетиѣ онзи чловѣкъ утрепалъ змѣй-тъ и ѣхъ натоварилъ на коня та си дошелъ въ градъ-тъ побѣдоносецъ.

Извѣстно-то е че, на минутѣ-тъ когато боа стегне съсъ всичкѣ-тъ си силѣ, на какво годѣ животно и е опѣхъта, най малка рана съ ножъ пробива кожъ-тъ му, и тутакси го убива.

Въ Фернандубъ единъ говедаръ съгледѣлъ единъ день че му липсвало едно юнче, мислилъ че животно-то ако не е открадено отъ нѣкого, щѣше неизбѣжно да си дойде навечеръ да пие водѣ отъ благо-то, което было близу тамъ. Напистилъ, когаго обыкновенно говеда-та

пѣли водѣ, отишелъ говедаръ-тъ къмъ благо-то, и тутакси видѣлъ че говеда-та были уплашени, и много отъ тѣхъ бѣгали отъ тамъ тичешкомъ, а само едно останѣло като вързано което скачало, и пакъ като че хванѣто въ нѣкоѣ примкѣ падало. Безъ забавѣ говедаръ-тъ съгледѣлъ че говедо-то было хванѣто отъ единъ много голѣмъ сукуруиовъ, който като ухапалъ вратъ-тъ му, ималъ опашкѣ-тъ си обвитѣ около трупъ-тъ на едно дърво малко по здраво, и като ся подниралъ на дърво-то държалъ юнче-то. Бѣдно-то четвероного като ся мѣчило да ся измѣкне, отивало до нѣкъдѣ и тѣло-то на змѣй-тъ ся протѣгнувало и ставало тѣнко колкото едно корабно вѣже доста дебело, и понеже не можало да придаде по напрѣдъ, падало. Тогазъ боа го теглилъ пакъ назадъ къмъ дърво-то. Като ставало много пѣти туй нѣщо и сила-та на говедо-то изнемошѣла, змѣя-та оставила дърво-то, и като обвила опашкѣ-тъ си около коремъ-тъ на животно-то, стиснѣла го отъ вредъ като ся обвила всичка-та около него. Говедаръ-тъ като гледѣлъ до толкозъ това чудно позорище, завтѣклъ ся тогазъ, и съ дългый-тъ си ножъ, що носятъ всички-тъ пастыри по онѣзъ земѣ, ѣжударилъ и прѣрѣзалъ дълбоко тѣло-то на змѣй-тъ, която тутакси охлабила говедо-то, и той ѣхъ убилъ. Така избавилъ говедо-то което малко останѣло да стане жертва на чудовищно-то влѣкоходо.

Много чудны приказки има за влѣкоходны-тъ животны, а особенно за този Боа исполнил-тъ, който толкозъ силно пристискава какво да е животно или чловѣкъ, щото, десетъ души да обыколятъ едно дърво и той да ги обвѣе, ще може да умори и десетъ-тъ души.

ВЪТРѢШНА-ТА ТОПЛИНА НА ЗЕМЪ-ТЪ.

Отъ какъ е чловѣкъ начинѣлъ да живѣе на земѣ-тъ, забѣлежилъ е хыляды промѣненія върхъ повърхность-тъ ѣ. Стакли сѣ и ставатъ такыва чудесны явления, които заблужденый-тъ умъ чловѣческый бѣ достигнѣлъ да обоготворява, безъ да има ни най малко понятіе за истинны-тъ имъ качества. Сила-та на тѣя явления, въ нѣкон случаи ся е показувала твърдѣ величественна, даже и рас-

трѣперителна, по причина-та на тѣхны-тѣ дѣйствія е была за много врѣме покрита отъ чловѣчески-тѣ изслѣдуванія.

По негдѣ ся срѣщатъ планины на които изъ върхове-тѣ извиратъ ужасни огнєве и растопени вещества; часто у-сѣщамы да ставатъ землетресенія, които поклашатъ земѣ-тѣ и основанія-та ѝ; Ето и многочисленны топли извори, безъ никакъвъ видимъ знакъ на огнєнны агенции.

Но отъ дѣ е тозъ разрушителенъ огнь, който избухва изъ волканы-тѣ? Що е причина-та на ужасны-тѣ землетресенія? Какъ згорѣщава вода-та на топлы-тѣ извори? За рѣшеніе-то на тѣзъ интересны пытанія естествоиспытатели-тѣ сѣ положили неуморны трудове и въ теченіе-то на 19-й вѣкъ сѣ сполучили да ны снабдятъ съ доста удовлетворителны отговори.

Тѣ общо сѣ съгласни, че въ вѣтрѣшность-тѣ на земѣ-тѣ има огнь и голѣма грамада отъ растопени вещества.

Опытано е че отъ 50 до 90 крака подъ повърхность-тѣ на земѣ-тѣ кѣмъ срѣдоточіе-то топлина-та ѝначенува равномерно да ся увеличава. Споредъ това 9000 крака подъ повърхность-тѣ на земѣ-тѣ, топлина-та трѣбва да е както топлина-тѣ на врѣлѣ водѣ; а въ мѣста отъ 25 до 30 миля дълбоко, топлина-та вѣроятно е толкозъ силна, щото може да стопи и най твърды-тѣ вещества що сѣ върхъ повърхность-тѣ на земѣ-тѣ. Истинность-та на това ся утвърждава и отъ туй, че колкото отъ по дълбоко извиратъ топли-тѣ извори, толкозъ сѣ по горещи. Отъ тѣзъ нѣща геологисти-тѣ заключаватъ, че твърда-та кора на земѣ-тѣ сравнително трѣбва да е като еднѣ тѣкѣ покривкѣ, или като корѣ-тѣ на еднѣ лобеницѣ (дынѣ, корпусъ), а всичка-та ѝ вѣтрѣшность е огненна грамада отъ растопени вещества. Колко е дебела земна-та кора, не може добръ да ся опрѣдѣли. Нѣкои отъ геологисти-тѣ мыслятъ да е отъ 25 до 30 миля, а други вскачватъ това число и до 800 миля.

Тази вѣтрѣшна топлина има съвсѣмъ незначително вліяніе върхъ повърхность-тѣ на земѣ-тѣ, защото земны-тѣ вещества не сѣ добри проводници на топлина, но пакъ вѣроятно е че въ прѣвы-тѣ

періоды на съставяніе-то на земѣ-тѣ корѣ топлина-та е была по силна върхъ лице-то на земѣ-тѣ. Това ся утвържда-та отъ изнаѣмѣване-то въ студены-тѣ поясы на нѣкой "орѣдни остатцы" (вкамєненны животны и растѣнія) на които днесъ подобія-та ся срѣщатъ само въ горѣщи-тѣ поясы.

Този вѣтрѣшенъ огнь на земѣ-тѣ е причина-та на *волканически-тѣ огнєве*, на *землетресенія-та* и на *топлы-тѣ источицы*, за които другъ пѣтъ можемъ каза нѣщо повечко.

Видишь ли, читателю, върху каквы тлетворни стихіи е основано жилище-то ти? Важно е да знаєшь че подъ краката ти гори всегдашенъ огнь, който въ мигновєне на око може да обрне въ истѣваніе земѣ-тѣ, произведенія-та ѝ и жители-тѣ ѝ. Това ся е часто случвало. Ако можєшь да си въобразишь величина-тѣ на земѣ-тѣ, по добръ ще разберєшь огненна-тѣ грамадѣ въ вѣтрѣшность-тѣ ѝ, още и силѣ-тѣ, на *онѣзѣ Дьсницѣ*, която е направила всичко туй. Ето една причина, да имашъ страхъ-тѣ Божій прѣдъ очи-тѣ и въ сѣрдце-то си, който е начало на всякѣ прѣмѣдрость.

Ив. А. Т.

—0—

ПРАВОУЧИТЕЛНА НѢМСКА БАСНА.

Единъ чловѣкъ ималъ трима пріатели; двама-та обычалъ твърдѣ много, а третій-тѣ съ хладнокрѣвіе, ако и да былъ и отъ двама-та по добръ. Слѣдъ нѣколко врѣме случило ся да го закаратъ на сѣдѣлище-то и да го обвиняватъ за едно послѣдне прѣдѣтелство; и понеже ималъ нуждѣ отъ свидѣтели за да го защитятъ управилъ ся при тѣзи пріатели и гы молилъ да отидѣтъ да свидѣлствуватъ заради неповинность-тѣ му. Но първый-тѣ реклъ че не можалъ да иде заради други свои работы, вторый-тѣ го съдружилъ до портѣ-тѣ на сѣдѣлище-то, и отъ тамъ ся върнѣлъ назадъ. Третій-тѣ на когото ся най малко надѣялъ, влѣзълъ съ него въ сѣдѣлище-то, и таквъ свидѣтелство прѣдложилъ прѣдъ сѣдѣ-тѣ, щото не само ся обезвинилъ отъ повинность-тѣ пріатель-тѣ му, но ся и възнаградилъ богато дарно отъ царя.

Чловѣкъ има трима пріатели на този свѣтъ. Какъ ся обхождатъ тѣ на смѣртный-тѣ часъ когато Богъ го повыка прѣдъ

неподкупимо-то си сѣдилище? Имотъ-тъ, първий-тъ му пріятель, най напрѣдъ го остава и не ще да му е другаръ за онзи свѣтъ. Роднини-тъ и пріатели-тъ го съдружаватъ до гробъ-тъ и отъ тамъ ся вращатъ въ къщи-тъ си. Третій-тъ когото на този животъ много често забравя и небръжи, е вѣра-та въ Исуса Христа, която дѣйствува чрѣзъ любовь и добры дѣла. Само тя го съдружава до прѣстолъ-тъ на Сѣдижъ-тъ, и му дарува не само прощеніе на грѣхове-тъ му но и вѣчно благоденствіе.

СЕЛО НА ДЪРВО.

Като ходилъ единъ пѣтникъ по сѣвернѣхъ Америкѣхъ, видѣлъ въ еднѣ областъ която ся выкала Мелтенесъ едно исполнско дърво, видъ на смоковницѣхъ, върхъ което съгледалъ много кюлажесты колибы въ които сѣдѣли туземци. Възлѣзълъ до най горніхъ-тъхъ, която была до 15 лакты надъ земѣхъ-тъхъ, като стѣпилъ по стѣпала избѣчени въ дърво-то, и тамъ прѣброилъ петнадесетъ таквызъ кѣшички, и три другы които правили. Всичкы-тъ жители на дърво-то събрали ся отъ разны-тъхъ вѣтви (клонове) на дърво-то за да го видятъ и любопытствуваѣтъ. Жены-тъхъ давали му скакалцы да яде. Тѣзи колибы были три лакты широки и доста дългы даже до външни-тъхъ врата, дѣто сѣдятъ жители-тъхъ за да си отдѣхнѣтъ. Съ това срѣдство ся упазватъ отъ львовете-тъхъ, които были въ опазѣхъ земѣхъ. Деня слизатъ долу на земѣхъ-тъхъ подъ дърво-то да си стогватъ, а надвечеръ качуватъ ся на дърво-то; ядатъ и си почиватъ. Кога ся умножатъ въ нѣкоѣхъ колибѣхъ жители-тъхъ, подпиратъ съсѣхъ стѣлпове прѣтоваренѣхъ вѣтвѣхъ; ако ли ся смалятъ пакъ, изгарятъ стѣлпове-тъхъ си.

РАЗНЫ СВѣДѢНІЯ.

Пепелъ. — Много земледѣлци не оцѣняватъ ползѣхъ който бы могли да извадятъ отъ пепелъ-тъхъ. Нека направи нѣкой опытъ и върхъ нивѣхъ-тъхъ си посѣянѣхъ въ есень-тъхъ съ пшеницѣхъ или ечмикъ нека посыпи пепелъ колкото три кыла на единъ увратъ (дюнумъ) земѣхъ и до годинахъ не трѣба да го покани нѣкой да повтори този опытъ. Нѣма вече да видимъ пепелъ-тъхъ исхвърленъ отъ огнищата му вънъ на пѣть-тъхъ.

— Едно добро и просто лѣпило за мермеръ или стькло, става отъ бѣлтѣхъ-тъхъ на яйце смѣсенъ съ негасенъ варъ.

Бакѣрджи-тъхъ употрѣбаватъ също таквозъ лѣпило за казаны-тъхъ, и турятъ кръвь (отъ говеда) вмѣсто бѣлтѣхъ-тъхъ.

— Не купувай туй което ти не трѣба; защото ще дойде врѣме да продадешъ туй което ти най трѣба.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

СПАСЕНІЕ.

1

Спасеніе! — прѣсладѣхъ гласъ
Ся чува отъ Сіонъ,
За туй дойде любезный Спасъ,
За туй пострада Онъ.

2

Спасеніе! Ахъ благый даръ
Отъ Бога нашего
За туй быде Всесилный Царь
Повиненъ на тегло.

3

Спасеніе! Не е ли тя
Най сѣхъпоцѣнна вѣсть
Що ся е чула нѣкога
Въ тозъ окаяненъ свѣтъ?

4

Спасеніе! Честитъ животъ,
Животъ за мѣртвы-тъхъ,
И най желателенъ имотъ
За сиромасы-тъхъ.

5

Спасеніе! Спасеніе!
Отъ писѣхъ нестерпимъ,
Всегдашно избавленіе
Отъ огнь негасимъ.

6

Спасеніе у Божій Рай
Съ другари ангелы
Да бѣдемъ всички, Боже дай,
Служители твои.

Ив. А. Т.

Въ печатницѣхъ-тъхъ на А. Минасіана у
Джамлѣхъ-ханъ.